

Franquisme (1939-1975)

Idees generals

- Dictadura fèrria que va exercir una gran repressió sobre els opositors
- Repressió total
 - Bàndol republicà
 - Zones republicanes (Catalunya)
 - Òrgans de govern
 - Identitat nacional
- 2 grans etapes
 - 1939-1959: Estat totalitari + autarquia + aïllament extern
 - 1960-1975: Liberalització règim+ apertura internacional

Franquisme: 1a etapa. Postguerra (1939-1959)

El caràcter del règim franquista

Un règim dictatorial

- Voluntat [Franco](#) en imposar dictadura prolongada => Regeneració d'Espanya
 - No dictadura transitòria per restaurar un sistema monàrquic (promesa G.Civil)
- Base règim
 - Poders absoluts [Franco](#) => ~~Institucions republicanes~~ => Autoritarisme extrem
 - Forta repressió vençuts
- Idea d'estat per Franco ("**Nuevo Estado**")
 - [Cabdillisme](#) ("designado" por Dios i necessitat suport popular)
 - [Franco](#), plens càrrecs –model similar feixista-
 - Cap d'estat i president del govern d'Espanya
 - [Generalíssim](#) dels tres exèrcits
 - Cap nacional partit [FET i de les JONS](#)
 - Totalitarisme
 - Inspiració [model italià/alemany](#)
 - [Constitució del 1931](#)
 - Parlament, llibertats individuals i drets democràtics
 - Únic partit: [Fet i de les JONS](#)
 - Únic sindicat: [Organización Sindical Española](#) (sindicat vertical)
 - Unitarisme, uniformisme i centralisme
 - [Estatuts d'Autonomia](#)
 - Imp. cultura castellana + foment marginació cultura/llengua pròpies
 - Repressió
 - Depuracions + camps concentració + penes mort (vençuts i oposició)
 - [Control mitjans comunicació](#)

- Censura rígida + ús com a propaganda del règim
- Publicacions i espectacles sota control de la censura oficial
- [Autarquia](#) com sistema econòmic

El suport de l'exèrcit, del partit i de l'església

- 3 pilars socials dins règim
 - Exèrcit –suport més destacat del règim-
 - Instrument de la repressió política
 - Participació activa política –ministres i governadors civils-
 - Recompenses econòmiques (guerra)
 - [Falange Española Tradicionalista y las Juntas de Ofensiva Nacional-Sindicalista](#)
 - Partit únic –integració adherents més actius del franquisme-
 - Domini càrrecs principals de l'administració
 - Difusió discurs oficial del règim
 - Control mitjans comunicació i propaganda
 - Importància del [NO-DO](#)
 - Necessitat cerca suports socials -paper educació-
 - [Frente de Juventudes](#) => Adoctrinament juvenil
 - [Sección Femenina](#) => Formació dona (cristiana i nacionalista)
 - Gestió [Pilar Primo de Rivera](#)
 - Importància [“La guía de la buena esposa”](#)
 - [Sindicato Español Universitario](#) (SEU) => Control universitaris
 - [Central Nacional Sindicalista](#) (CNS) => Sindicat vertical
 - Església
 - Paper legitimar construcció règim franquista
 - Beneir Guerra Civil com croada
 - Estat confessional catòlic
 - Finançament públic total
 - Imposició moral cristiana
 - Control absolut educació

Les actituds socials

- Opinió social
 - Elits econòmiques i socials (burguesia, propietaris agraris, exèrcit, banquers, comerciants...)

- Recuperació influència econòmica, social i política abans 1931
- Submissió a les classes socials derrotades a la Guerra Civil
- Classes mitjanes
 - Esgotament guerra –sobrepassades per la revolució social-
 - Actitud passiva malgrat el descontentament d’una dictadura
 - Alt suport de les classes mitjanes catòliques
- Classes populars –perdedors de la Guerra Civil-
 - Submissió a vigilància i repressió extremes
 - Rebuig dins silenci –por control policial + misèria + afany supervivència
 - Minoria => oposició activa en la clandestinitat.

Les famílies del règim

- Majors adherits al franquisme => Integració dins [FET i de les JONS](#)
- Altres suports socials => Rivalitat per major influència i poder possible
 - Primers anys. Aliats durant la Guerra Civil
 - [Movimiento Nacional](#) simpatitzants cop d’estat
 - [Carlins](#), [monàrquics alfoncins](#), [CEDA](#), [Lliga catalana](#), rep. conservadors
 - Posterior. Moviments organitzats –influència Església
 - [Associación Católica Nacional de Propagandistas](#) seglars catòlics
 - Anys 60 . [Opus Dei](#) (tecnòcrates)

La repressió contra els vençuts

- Objectiu repressió. Supressió opositors règim franquista => Accentuació divisió social
 - Republicans, socialistes, comunistes, [maçons](#) i nacionalistes
- Creació lleis i organismes per exercir repressió (Imposició [cultura del terror](#))
 - Incentivar denúncia entre població sota sospita desafecció règim
 - Difusió terror i apagar revoltes => “temps de por i de silenci”
 - Resultat. Despolitització forçada => Persistència dictadura
 - 9 febrer 1939. [Llei de responsabilitats polítiques](#).
 - Depuració persones col·laboradores amb la 2a República
 - 1 març 1940. [Tribunal especial de repressió del comunisme i la maçoneria](#)
 - Sancions per la defensa d’idees oposades al règim (religió i política)

- Creació tribunals militars => [Consells de guerra](#) (exèrcit)
 - Camps de concentració
 - Penes mort
- 1963. Creació del [Tribunal d'Ordre Públic](#) (TOP)
 - Jurisdicció civil especial per delictes polítics no violents.

El franquisme a Catalunya

El franquisme i els franquistes catalans

- Establiment règim franquista => Catalunya sota unes característiques especials
 - Territori majoritàriament hostil durant la Guerra + sentiment identitari
 - Existència govern autòmic (Generalitat)
- 5 abril 1938. (1a fase Ocupació Catalunya). Inici legislació franquista a Catalunya
 - Decret d'abolició de [l'Estatut d'Autonomia](#) => Fi autogovern
- Abril 1939. Política franquista envers Catalunya ("Catalunya espanyola")
- Suport franquisme a Catalunya ("[catalans de Burgos](#)")
 - Suport industrials, propietaris agraris, grans comerciants i financers
 - Oportunitisme polític i no qüestions ideològiques ([Lliga](#), [carlins](#) i extrema dreta)
 - Paper secundari a nivell polític -
 - 3/44 governadors a Catalunya eren catalans
 - No accés màximes autoritats –[capitania general](#) o [governador civil](#)-
 - Obstaculització arrelament territori + desconfiança [Franco](#)
- Màxims dirigents catalanistes franquistes
 - Protagonistes. Excombatents, falangistes i [Lliga Catalana](#)
 - Possibilitat ajuntaments, diputacions i organitzacions [Movimiento](#)

La persecució dels vençuts

- Forta repressió contra persones, partits, i associacions "rojo-separatistas"
 - 1939- 1940. Execució 3000 catalans
 - Importància [Lluís Companys](#) i [Joan Peiró](#) (anarquista)
 - 1940. Capturats a França –nazis- i entregats a Franco
 - +1940. Submissió tribunals militars a Catalunya
 - 78.000 persones sota judici
 - 60.000 exilis definitius
- Forta depuració als treballadors –administració pública i entitats privades-
 - 15.000 treballadors depurats

- 44% professorat [UB](#)
- Principals llocs. Col·legis professionals, periodisme, banca, docència.
- Confiscació béns i depuracions
 - Espoli patrimoni als derrotats.
 - Particulars
 - Partits polítics, sindicats, associacions i entitats
 - Sancions econòmiques per zones (Catalunya) => Entrega béns patrimonials
 - Depuració funcionaris => Imposició membres afiliats al règim
 - Control exhaustiu professions liberals a partir col·legis professionals

La repressió de la identitat catalana

- Sanció a tots els sentiments identitaris que posin en perill la unitat Espanya
 - Imposició castellà com llengua oficial => Català. “dialecte” inapropiat
 - Prohibició català en la vida pública
 - Motiu multa en la vida privada/domèstica
 - Prohibició publicacions en català (llibres, revistes, diaris)
 - Desaparició teatre i radio, cinemes, escoles i misses
 - Persecució i prohibició manifestacions lingüístiques i culturals
 - Canvi infraestructures
 - Biblioteca de Catalunya => Biblioteca Central –depuració llibres-
 - Prohibició [Institut d'Estudis Catalans](#) –actuació clandestina-
 - Genocidi cultural.
 - ~~Banderes~~
 - ~~Retolació carrers en català~~
 - ~~Monuments~~
 - ~~Ús públic del català~~
 - Control llibres/ misses
- Poca duresa (pràctica). Augment antifranquisme a Catalunya –resistència passiva-

Per què Espanya no va intervenir a la Segona Guerra Mundial?

- 1939-1945. Actuació Franquisme <-> [2a GM](#)
 - Importància FET i les JONS + [Ramon Serrano Suñer](#)
 - Inicis guerra. Declaració neutralitat guerra. Situació postguerra
 - Simpatia potències Eix –ajuda Guerra Civil-
 - [Victòria nazi França](#). ~~Neutralitat~~ => No bel·ligerància (suport diplomàtic i pol)
 - Replantejament incorporació guerra

- 1940. [Entrevista a Hendaia](#) (Hitler)
- 1941. [Entrevista a Bordighera](#) (Mussolini)
- Forta divisió entre forces franquistes
 - [Falange](#). Participació bèl·lica guerra
 - Empresaris, militars, monàrquics. Refús participació
- Fracàs. (demandes excessives) Esforç d'Espanya
 - 1941. Proposta [Ramon Serrano](#). Enviament "[División Azul](#)"
 - Enviament 10.500 presos polítics (treball Alemanya)
 - Exportació clandestina de tungstè per indústria guerra
 - Resposta EEUU. Boicot enviament petroli a Espanya (pressió)
 - 1943. Forta crisi econòmica a Espanya
- [Oct 1943. Derrota Stalingrad](#) => Retorn neutralitat (pressió GB i EEUU)
 - Dissolució oficial de la "[División Azul](#)"
- Derrota guerra => **Feixisme** => Espanya catòlica, conservador i anticomunista
 - Distanciament [FET i JONS](#)

La consolidació del franquisme (1939-1951)

La necessitat d'un canvi d'imatge

- 1945. Derrota Alemanya => Distanciament feixisme –únic mecanisme supervivència-
 - Discurs oficial. Règim catòlic, conservador i anticomunista
 - Promesa de monarquia com objectiu final –en el moment adient-
- Inici nova fase. Marginació feixisme més radical
 - Depuració persones Falange dels llocs més rellevants del règim
 - Abandonament nomenclatura i rituals feixistes
 - Supressió salutació oficial feixista
- Pràctica. Poca credibilitat mundial –condemnes internacionals + boicot econòmic-
 - Manteniment règim d'orientació totalitari <-> Augment oposició antifranquista

Els anys del boicot internacional (1945-1947)

- 1945-1947. Boicot internacional
 - 1945-1946. Aïllament i rebuig [ONU](#) => Espanya règim forçós i reducte feixista
 - Denúncia obtenció poder per l'ajuda de potències feixistes derrotades.
 - 1946. Primers incidents.

- Tancament fronteres i retirada ambaixadors (França)
- Assemblea General [ONU](#)=> Recomanació retirada ambaixadors
 - Resposta [Franco](#).
 - Voluntat d'una 2a Guerra Civil + maniobra desprestigi
- 1947-1949. Persistència franquisme => Alt cost econòmic i polític
 - Juny 1947. Refús [pla Marshall](#)
 - Abril 1949. Negació ingrés [OTAN](#)

La Guerra Freda salva el franquisme

- 1947-1953. Reconeixement internacional i predomini nacionalcatolicisme
 - Inici [Guerra Freda \(URSS vs EUA\)](#)
 - Importància d'Espanya per als EUA (anticomunisme)
 - [1947. Petició ONU de noves sancions a Espanya](#)
 - 1950. Obtenció retorn ambaixadors a Espanya
 - 1951. Pressió neteja imatge del govern (nacionalcatolicisme)
 - Disminució importància [FET i JONS](#)
 - Augment catolicisme
 - Importància [Carrero Blanco \("Movimiento Nacional"\)](#)
 - 1953. Pactes internacionals
 - [Concordat amb la Santa Seu => Acceptació Vaticà](#)
 - Acord amb EUA
 - Recolzament militar i econòmic en la [Guerra Freda](#)
 - Dret a establir instal·lacions militars ([base de Torrejón](#))
 - Material bèl·lic + acceptació [pla Marshall](#)
- 1953-1959. Primers intents d'obertura
 - Suport internacional però molts problemes interns
 - Lenta producció
 - Descontentament social ([autarquia](#)) => Revoltes obreres
 - Voluntat de [Franco](#) de donar pas a la liberalització econòmica
 - 1959. Formació nou govern. [Carrero Blanco](#)+ tecnòcrates
 - Importància [Navarro Rubio](#) i [Alberto Ullastres](#)
 - Distanciament Falangistes => [Opus Dei](#)
 - Augment economia. ["El milagro español"](#)

La institucionalització del règim

- Objectiu => Instaauració [“democràcia orgànica”](#) => Falsa imatge de democràcia (1942)
 - Necessitat dotació de legalitat jurídica
 - Creació [Corts franquistes](#) (“òrgan superior de l’Estat”)
 - Població per damunt de la voluntat de Franco
 - Creació lleis parlamentàries ([“Las Leyes Fundamentales”](#))
- 1r pas. Concentració tots poders (Franco) => Partit polític + sindicat
- 2n pas. 1942. Creació de les [Corts Espanyoles \(“Ley Constitutiva de las Cortes”\)](#)
- No representació democràtica => Aplicació. [Estat Corporativista](#) (Pseudoparlament)
 - Membres Corts (procuradors) => Designació directa des del poder
 - Participació ministres, membres [FET i JONS](#) i [CNS](#)
 - Participació alcaldes ciutats més grans
 - Rectors universitat + jerarquia eclesiàstica
 - Representació corporativa terços
 - Membres sindicats, ajuntaments i diputacions
 - + 1966. Representació terç familiar
 - Sufragi caps de família –homes o dones vídues-
- 3r pas. Ampliació obra legislativa
 - +1945 => Derrota eix => noves lleis d’apertura (5 + 3 lleis fonamentals)
 - 1938. [Ley de “Fuero del Trabajo”](#). Control drets laborals
 - 1942. [Ley constitutiva de las Cortes](#). Creació Corts
 - 1945. [Fuero de los Españoles](#). Drets, llibertats i deures dels espanyols
 - 1945. [Ley de Referéndum](#). Possibilitat creació referèndum popular
 - 1947. [Ley de sucesión en la jefatura del estado](#). Futur monarquia
 - 1958. [Ley de Principios de Movimiento Nacional](#). Nous principis règim
 - 1967. [Ley Orgánica del Estado](#). Majoria direcció política (tecnòcrates)
 - 1976. [Ley para la reforma política](#) Llei dissolució Corts franquistes.
- 4t pas. Aplicació poder
 - Poder dels [gobernadors civils](#) en el pla territorial –un per cada província-
 - També són caps provincials del [Movimiento Nacional](#)
 - Restabliment antiga estructura de les [capitanies generals](#)
 - [Governador militar](#) per província –figura [virrei](#)-
 - Organització sindical a partir del [CNS](#) –ministre Corts-
 - Decisió sobre treballadors i empresaris dins sindicats.

La política econòmica de l'autarquia

- Situació postguerra => Fam, misèria + economia poc competitiva
 - Infraestructures
 - Població
 - Comerç exterior
- Imposició [autarquia](#) (autosuficiència econòmica)
 - Intervencionisme total Estat
 - Aïllament comerç exterior
 - Justificació. Discurs patriòtic
 - Tres grans àmbits d'actuació
 - 1. Reglamentació comerç exterior.
 - Regulació total estat
 - Regulació importacions –productes imprescindibles-
 - Resultat
 - Encariment productes com el petroli (- quantitat)
 - Escassetat béns de consum
 - Manca cotó, electricitat i carbó => **Indústria**
 - 2. Foment indústria
 - Finalitat estratègica. Assegurar poder militar i polític.
 - 1941. Creació [Instituto Nacional de Indústria](#) (INI)
 - Decidir política industrial -Inversió militar
 - Foment hidroelèctriques
 - 1946. [ENHER](#) (Catalunya)
 - Promoure política industrial nacional
 - Creació empreses públiques
 - 1943. [Iberia](#)
 - 1944. [Endesa](#)
 - 1950. [Seat](#) ([Hispano-Suiza](#))
 - Conveni amb FIAT

- 3. Regulació estatal de comercialització i preus (sector agrari)
 - Baixos preus oficials cereals, llegums, vi, oli i patates
 - Davallada en la producció –poc benefici-
 - Descens productivitat –males infraestructures-
- Resultat general Autarquia
 - Estancament econòmic
 - Col·lapse mercat exterior
 - Descens notable producció i consum
 - Nivell de vida baix
 - Augment diferències socials respecte Europa Occidental
 - 5-8 anys. Recuperació 2a GM //15 anys. Guerra Civil

Racionament, mercat negre i estraperlo

- Racionament i [mercat negre](#)
 - Rigidesa reglamentació econòmica => Control mercat (Estat)
 - Manca absolut aliments 1a necessitat
 - Lliurar tota producció a un preu regulat.
 - Mal repartiment
 - Regulació recursos => [cartilla de racionament \(1939-1952\)](#)
 - Creació mercat negre (venta excedents o producció amagada)
 - Venta x3 o x4 al preu de mercat
 - Productes bàsics. Aliments, matèries primes i productes industrials
 - Durada mercat. Permissivitat, tolerància i corrupció autoritats.

Unes condicions de vida i de treball molt dures

- 1940. Salariis baixos + escassetat productes + preus alts (+700%)
- Dures condicions de vida
 - Increment cost vida -500%-
 - Descens renda i poder adquisitiu (aug. Preus)
 - Disminució nivell vida (inflació + salaris baixos)
 - Necessitat jornades laborals de 12 a 14h
 - Necessitat feines múltiples

- Augment [barraquisme](#) i ús de coves com habitatge-
- Augment mortalitat i epidèmies ([raqitisme](#))
 - Recuperació antigues malalties ([tuberculosi](#))
- Xifres demogràfiques
 - Taxa mortalitat infantil. 143 cada 1000 infants
 - Esperança vida. 47 (homes) i 53 anys (dones)

Els anys de reconeixement internacional

Del falangisme al nacionalcatolicisme

- Fort malestar per les condicions de vida, treball i opressió política
 - Inici protestes => Aprofitament no repressió feixista
 - 1948. Vaga general a Bilbao
 - 1951. [Vaga general de tramvies](#) a Barcelona
 - Augment preu bitllet + protesta salarial i condicions vida
- Estiu 1951. Resposta [Franco](#). Remodelació govern –aprox democràcies occidentals-
 - Predomini nacionalcatolicisme
 - Major pes als catòlics ([Asociación Católica Nacional de Propagandistas](#))
 - Major distanciament [Falange](#)
 - Nous nomenaments ministres
 - [Joaquín Ruiz-Giménez](#) –ministre d'Educació-
 - [Luis Carrero Blanco](#) –subsecretari de Presidència i conseller màxim-

L'entrada en el context internacional

- 1947-1953. Reconeixement internacional i predomini nacionalcatolicisme
 - Inici [Guerra Freda](#) ([URSS](#) vs [EUA](#))
 - Importància d'Espanya per als EUA (anticomunisme)
 - 1947. Petició [ONU](#) de noves sancions a Espanya
 - 1950. Obtenció retorn ambaixadors a Espanya
 - 1951. Pressió neteja imatge del govern (nacionalcatolicisme)
 - Disminució importància [FET i JONS](#)
 - Augment catolicisme
 - Importància [Carrero Blanco](#) ("[Movimiento Nacional](#)")
 - 1953. Pactes internacionals
 - [Concordat amb la Santa Seu => Acceptació Vaticà](#)

- Acord amb EUA
 - Recolzament militar i econòmic en la [Guerra Freda](#)
 - Dret a establir instal·lacions militars ([base de Torrejón](#))
 - Material bèl·lic + acceptació [pla Marshall](#)
 - Dotació econòmica 465M \$ en 4 anys-
- 1953-1959. Primers intents d'obertura
 - Suport internacional però molts problemes interns
 - Lenta producció
 - Descontentament social ([autarquia](#)) => Revoltes obreres
 - Voluntat de [Franco](#) de donar pas a la liberalització econòmica

La necessitat de reorientació econòmica

- 1955. Admissió Espanya dins context internacional <-> Existència problemes interns
 - Lent augment producció + inferior nivell vida
- 1956-1958. Nova onada de protestes
 - Moviment vaguístic –nuclis industrials-. Empreses metal·lúrgia i química
 - Senyals dissidència estudiantil. Universitats de Barcelona i Madrid
 - Dimissió de [Joaquín Ruiz-Giménez](#), ministre educació
- 1957. Nova remodelació govern (Franco) => Proposta de [Carrero Blanco](#)
 - Importància [Navarro Rubio](#) i [Alberto Ullastres](#)
 - Major distanciament Falangistes => [Opus Dei](#)
 - No participació durant la Guerra Civil –noves generacions-
 - Augment economia. [“El milagro español”](#)

La Ley de Principios del Movimiento Nacional

- Accions nou govern => Necessitat actualització principis règim –no alterar dictadura-
 - 1958. Promulgació de la [“Ley de Principios de Movimiento Nacional.”](#)
 - Atorgació grans poders al [Movimiento Nacional](#) –control govern-
 - Forta oposició Església, exèrcit i alguns empresaris
 - Subordinació [Falange](#) i al govern
 - Resultat final. [Movimiento](#) com agrupació famílies franquistes
 - Espanya com regne => Elecció monarca –designació [Franco](#)-

L'adoctrinament de la societat

Les normes de comportament social

- Franquisme. Canvis profunds en la vida quotidiana -cultura i religió-
 - Força pressió a dones i infants –imposició valors ideològics-
 - Control exhaustiu de les activitats privades i públiques
- Imposició culte a [Franco](#) –publicacions i mitjans propaganda oficials-
 - Obligació projecció [NO-DO](#) abans de cada pel·lícula
 - Elogi als avenços i valors feixistes
- Difusió normes de comportament socials –moral cristiana tradicional-
 - Acompanyament etapes claus vida –naixement, casament i enterrament-
 - Obligació assistència a missa
 - Prohibició matrimoni civil i divorci
 - Penalització avortament, adulteri i homosexualitat
 - Vestits no cenyits al cos ni marcar formes
 - No escots oberts
 - Dones. Obligació mitges –des dels 12 anys-
 - Piscines i platges separades per sexe
- Forta organització institucional –vetllar futures generacions-
 - [Frente de Juventudes](#) Campaments + concentracions polítiques i lúdiques
 - [Sección Femenina de FET i de les JONS](#). Servei social obligatori
 - [Educación y Descanso](#) Promoció activitats culturals, esportives (treballadors)
 - [Auxilio Social](#) Programes d'assistència social (voluntaris forçats)

El sotmetiment de la dona

- Món femení. Pèrdua tots drets adquirits durant la [2a República](#)
 - Consolidació sistema valors masclista (retorn llar + inferioritat jurídica)
 - Capacitat física i intel·lectual masculina major –món públic-
 - Capacitat femenina. Complement habilitats masc –món domèstic-
 - Nou Codi Civil
 - Nivell jurídic
 - Retirada capacitat legal dones => Marit –representant legal-
 - Administració masculina de les seves propietats
 - Prohibició compra/venta sense permís masculí

- Anul·lació divorci + prohibició anticonceptives i avortament
- Fortes penes pel concubinat i adulteri femení
- Nivell laboral
 - Allunyament dona dins món laboral
 - Acceptació desigualtat salarial i acomiadament per gènere
 - Compensació econòmica en el matrimoni –dot de nupcialitat-
 - Treball dona sota permís marit
 - Limitació determinades professions
 - Mares treballadores. No dret a subvenció estatal.

Una educació per adoctrinar

- Educació mitjà important manteniment del sistema –adoctrinament polític i religió
- Església. Control ensenyament primari i mitjà
 - Obligatorietat de la religió i [“Formación del Espiritu Nacional”](#) (Batxillerat)
 - Ensenyament principis [Movimiento](#) –impartida membres polítics-
- Exclusió de la coeducació
 - Dones. Diferents assignatures i qualitat coneixements acadèmics inferiors.

L'oposició exterior: els republicans de l'exili

- Fase final Guerra Civil. [450.000 republicans exiliats \(60.000 catalans\)](#)
 - Pirineus (població nord)
 - Creació colònia d'emigrats a París, Toulouse, Montpellier i Perpinyà
 - Situació complicada durant l'ocupació nazi.
 - Nord-Àfrica (població sud)
 - Amèrica llatina (zona mediterrània)
 - Exili principals governs (República) i autonòmics (bascs i català)
 - URSS (socialistes)
 - GB i França (lluita feixisme)
 - Col·laboració amb la Resistència Francesa
 - [La Nueve](#). 9° companyia de la 2a Divisió de la França Lliure
- Retorn població
 - Promesa amnistia – retorn de 280.000 persones - Fort incompliment.
 - [Mort dictador \(nov.1975\)](#)
- Pèrdua importants personalitats. Descens cultural
- 1939-1945 => dures condicions=> persecució nazis ([Companys](#)+ [Caballero](#) + [Peiró](#))
- Funcionament òrgans polítics a l'exili
 - 1945-1977. [República \(Mèxic\)](#) => Intents reconeixement internacional

L'activitat guerrillera: els maquis

- 1944. Indicis Final [2a GM](#). Final ajuda espanyols a la resistència francesa
 - Organització en guerrilles => Intent entrada Espanya –zones rurals muntanya-
- Objectiu. Desestabilització Franquisme (lluita armada) + provocació entrada aliats
- Octubre 1944. Acció important.. [Invasió de la Vall d'Aran](#) (guerrillers comunistes)
 - [Ocupació Vall d'Aran](#) –excepte Viella- durant 10 dies
- Intents sabotatge per Barcelona –intent despertar social-
- 1948-1950. Desaparició anarquistes i comunistes (abandonament lluita armada)
 - Motiu. Desmotivació + Duresa repressió
 - 3000 guerrillers morts + 20.000 detinguts (còmplices)

El ressorgiment de la conflictivitat social

- +1950 => Ressorgiment moviment tímid conflictivitat social
 - Inici protestes populars (condicions vida i treball de postguerra)
 - Rebuig a la dictadura i inicis reorganització oposició esquerra
 - Enfocament acció política clandestina (membres [CNT](#) i [PCE-PSUC](#))
 - Voluntat recomposició organització sindical + cerca influència social
 - 1946. [Hermandad de Obreros de Acción Católica](#) (HOAC)
 - Obrers catòlics (reivindicacions socials i laborals)
 - 1946. Materialització conflictes laborals (tèxtil i metal·lúrgia)
 - Barcelona, Sabadell, Terrassa, Mataró (salari i condicions vida)
 - [Vaga tèxtil a Manresa –moviment feminista-](#)
 - [Maig 1947. Vaga general a Biscaia](#)
 - Acció reivindicativa. [Vaga de tramvies](#) a Barcelona
 - Increment bitllet 20 cèntims
 - [1958 i 1962. Moviment vaguístics Astúries.](#)
 - Estat Guerra (4 mesos)
 - Importància moviments i revoltes estudiantils
 - Oposició al [Sindicato Español Universitario](#) (SEU)
 - Demanda llibertats polítiques i reformes dins universitat
 - [1956. Vagues Universitat de Madrid \(Successos de 1956\)](#)
 - 1957. Vaga a Universitat de Barcelona
 - 700 estudiants => programa democratització UB
 - Forta duresa policial. [Fets del Paranimf](#)

Franquisme: L'etapa del creixement econòmic (1959-1975)

Idees Generals

- 2a etapa franquisme: Liberalització règim + Apertura internacional
- Augment economia catalana i espanyola => Espanya, país industrialitzat
- Època relativa prosperitat – endarrerida respecte l'auge d'Europa-
- Prosperitat no acompanyada d'una reforma política => Immobilitisme polític
- Augment oposició => Crisi règim => Mort dictador => Transició
 - Obrers
 - Estudiants
 - Intel·lectuals

Liberalització econòmica i plans de desenvolupament econòmic

El Plan de Estabilización

- 1957. Evidència fracàs [autarquia](#) => Malestar econòmic i social
 - Exhauriment de les reserves del [Banc d'Espanya](#)
 - Gran dèficit comercial
 - Inflació elevada
 - Fort desequilibri pressupostari -augment deute-
- Demanda consell a [OCDE](#) i [FMI](#) =>Necessitat canvi govern
 - Falange=>-[Opus Dei](#) (Tecnòcrates)
 - 1959. Necessitat [pla d'estabilització](#) (govern tecnòcrates)
 - Opció. ~~Intervencionisme estatal~~ ([autarquia](#)) => Economia lliure mercat
 - 1959. Nova orientació econòmica a partir del [Plan de Estabilización](#)
 - Tres grans eixos d'actuació (dins economia)
 - 1.Estabilització econòmica –necessitat reducció inflació-
 - Aug. Tipus interès bancari
 - Limitació crèdits bancaris
 - Congelació salaris
 - Reforma fiscal
 - Augment recaptació
 - Reducció despesa Estat
 - 2.Liberalització interior economia
 - Supressió intermediaris producte (Baixa preu)
 - Supressió preus fixes
 - 3.Liberalització exterior economia
 - ~~Proteccionisme~~ (entrada productes i inversió exterior)
 - Facilitar inversió exterior => devaluació pesseta 50%
 - Facilitar monedes per a intercanvis
 - Conseqüències
 - Concessió préstecs a Espanya (reducció deute)
 - Evitar [suspensió de pagaments](#)
 - Promesa. Entrada mercat internacional + estímul creixement

L'hora dels tecnòcrates

- +1957. Arribada nova generació polítics (tecnòcrates) => Vincle amb l'[Opus Dei](#)
 - Perfil més tècnic que ideològic
 - Gran preparació professional –advocats, economistes,...-
 - Única opció supervivència règim franquista
 - Reformes administratives
 - Impuls política econòmica ([“desarrolismo económico”](#))
 - Garantia estabilitat social i continuisme polític –dictadura-
 - Únic problema. Discrepàncies amb la [Falange](#)
 - Relegats a ministeris més socials –treball, habitatge i sindicats-

Els plans de desenvolupament

- 1964-1975. Necessitat 3 plans de desenvolupament econòmic i social quadriennals
 - Principal organisme de control. [Comissaria del Plan de Desarrollo](#)
 - Principal protagonista. [Laureà López](#)
 - Dues línies actuació
 - Accions estructurals
 - Solucionar mals industria
 - Pols de desenvolupament
 - Reducció desigualtat econòmica entre regions
 - Promoció d'empreses noves
 - [Tarragona. Refineria petroli](#)
 - Resultat. Fracàs relatiu
 - Inversió recursos ineficaç
 - Forta dotació d'infraestructures i matèries bàsiques
 - Electrificació, carreteres, refineria petroli
 - Acer, carbó, alumini,...

El paper de l'Estat

- Abans realització plans desenvolupament. Necessitat reforma administracions
 - Necessitat augment recursos finançament. Canvi reforma fiscal
 - Limitació dèficit públic i control despesa pública
 - Canvi pressupostos (serveis socials i infraestructures > defensa)
 - Planificació econòmica. Impulsar Estat
 - Programació sector públic
 - Informació i previsió als inversors

Els anys de creixement econòmic

El protagonisme de la indústria

- Sector secundari
 - Motor principal de l'expansió econòmica (+10% anual).
 - 2a millor evolució econòmica després del Japó
 - Causes
 - Augment productivitat industrial
 - Major importació de maquinària
 - Ús generalitzat tecnologia
 - Augment inversió estrangera
 - Augment demanda
 - Baix cost salarial –mà d'obra silenciada-
 - Major diversificació producció
 - Major creixement indústria metal·lúrgica (Catalunya)
 - Automòbils i electrodomèstics
 - Major creixement indústria química
 - Farmacèutica, plàstics i detergents
 - Major creixement indústria alimentació
 - Reestructuració sectors clàssics
 - Tèxtil, siderúrgia i construcció naval
 - Major eficiència sectors poc tecnològics
 - Vestits, calçat, mobles,....
 - Zones importants
 - Tradicionals: P.Basc, Catalunya i Astúries –fort predomini-
 - Importància [petroquímica de Tarragona](#)
 - +1970. Apertura noves centrals nuclears: [Ascó](#) i [Vandellós](#)
 - Reforç zones industrials anteriors: Madrid, València,
 - Nous punts econòmics: Ferrol, Vigo, Sevilla, Cadis, Burgos, Valladolid
 - Predomini indústria petita i mitjana empresa => Alta concentració econòmica
 - Tarragona
 - Barcelona

La transformació de l'agricultura

- Sector primari

- Profunds canvis en l'agricultura a partir 1960 => Crisi agricultura cerealística
 - Necessitat canvi => Alta demanda noves dietes classes urbanes
 - ~~Explotacions menys rendibles~~ => Optimitzar alt rendiment
- Abans 1960. Agricultura tradicional
 - Molta mà d'obra
 - Baixa productivitat
 - Salaris baixos
 - Grans latifundis
 - Èxode rural (Augment industria)
- Necessitat: reconversió agricultura tradicional
 - Necessitat especialització (espècies, maquinària, adobs i llavors)
- Fases procés reconversió
 - Procés mecanització + ús adobs químics => Intensificació conreus
 - Diversitat demanda => Augment productes ramaders i hortofrutícoles
 - Predomini llet, carn, fruita i verdura
 - Intensificació conreus + explotació ramaderia moderna
 - Concentració parcel·lària + construcció regadius
- Resultat.
 - Espanya
 - Disminució població activa agrària
 - Desaparició moltes explotacions petites
 - Augment noves empreses agràries
 - Major alta capacitat producció amb poca mà d'obra
 - Catalunya
 - Reducció 25% població agrària (1950-1975)
 - Reducció conreu cereals => Augment arbres fruiters
 - Augment ramaderia intensiva (aviram, porc, vacum) –fins 50%-

La modernització dels serveis i de la construcció

- Sector terciari

- Increment del pes dels serveis
 - Procés d'urbanització
 - Augment xarxes comerç
 - Millora mitjans comunicació i transport

- Creixement serveis públics
 - Desenvolupament del turisme
 - Augment consum Espanya
 - Boom turístic –vacances pagades estiu-
 - Principals turistes. França, Alemanya, Holanda, Suïssa i Bèlgica
- Acceptació internacional a Espanya => Augment del comerç internacional
- Majors exportacions –béns equipament i automòbils-
 - Abandonament productes agraris com principal exportació!
 - Majors importacions (béns de consum, no agraris)
- Major demanda => Necessitat inversió en construcció
- Edificació nombrosos habitatges en àrees urbanes
 - Instal·lacions hoteleres en àrees turístiques
 - Obres i equipaments públics (escoles, hospitals,...) a grans ciutats
 - Forta inversió en carreteres (autopistes de peatge)
 - Bcn-Mataró, Bcn- La Jonquera, Bcn-Amposta
- Aug. sector bancari => Fortes inversions immobiliàries + empreses industrials
- 1970. 7 bancs a Espanya controlaven el 80% dels recursos financers.
 - Importància inversió estrangera
 - Salari baixos -poca pressió fiscal-
 - No conflictes laborals
 - Trameses emigrants (estrangers) => **ATUR i Mecanització**

La fragilitat del model econòmic

- Llarga etapa creixement econòmic => Augment renda per càpita (+40%)
 - Millora nivell vida i aproximació a la resta de societats europees occidentals
- Problema. Existència debilitats en l'economia espanyola
 - Necessitat importació tecnologia i inversions estrangeres –grans despeses-
 - Forta dependència als interessos i decisions externes
 - Manca recursos públics => No aplicació reforma fiscal progressiva (empresaris)
 - Problemes sector agrari. Abandonament progressiu
 - Poca despesa en investigació
 - Baix nivell de vida – comparat amb Europa-
 - No construcció serveis públics suficients
 - Escassa redistribució rendes

Europa va salvar Espanya?

- Canvi orientació ("[Plan de Estabilización de 1959](#)") => Creixement i modernització eco
 - Catalunya. Major expansió –respecte Espanya-
- Èxit política tecnòcrata => "[milagro español](#)"
 - Intent mèrit política regim però resultat vinculació mercat internacional

- Forta inversió Europa => evitar fallida economia espanyola
 - Trameses emigrants + divises turistes + inversió estrangeres
- Bon ús del govern espanyol
 - Equilibri del dèficit en la balança de pagaments
 - Importació tecnologia i recursos => modernització i eficiència indústria

Els canvis demogràfics i socials

Un gran creixement demogràfic

- Idea principal
 - Desenvolupament econòmic => creixement demogràfic (migracions)
 - 1960-1975. Major creixement demogràfic de la història d'Espanya
 - Especial creixement a Catalunya –forta immigració-
 - 1.8M d'immigrants (1940-1975)
 - Creixement demogràfic (millors condicions vida)
 - Disminució mortalitat infantil
 - -3,2% (1960) a 1,5% (1970)
 - Manteniment natalitat elevada
 - No coneixement mètodes planificació familiar + política natalista
 - Taxa fecunditat elevada: 2.7 fills per dona
 - Situació a Catalunya (1970)
 - Rejuveniment població => 27,8% Població (0-14 anys)
 - Augment població gran +65
 - Augment esperança vida
 - 67-70 Homes
 - 72-76 Dones

Del camp a la ciutat

- Fort moviments migratoris (1960-1975) –fenomen demogràfic més remarcable-
 - 1.5M migracions exteriors + 5M migracions interiors
- Causes
 - Capacitat d'atracció grans ciutats industrials espanyoles
 - Major condicions de vida laborals i vitals
 - Dificultats subsistència + no ocupació + no perspectives futur (zones rurals)
- Principals arribades i sortides
 - Èxode rural
 - Zones latifundistes –ATUR davant modernització agrícola-
 - Andalusia, Extremadura i Castella

- Zones minifundistes –poca capacitat competència
 - Galícia i Castella-Lleó
 - Destí interior:
 - Zones amb majors oportunitats laborals i dinamisme econòmic
 - País Basc, Madrid i València
 - Especials canvis demogràfics a Catalunya
 - Augment cinturó industrial de Barcelona
 - Badalona, Cornellà, Santa Coloma, Sabadell, Terrassa..
 - Despoblament progressiu comarques agrícoles
 - Urgell, Pallars, Solsonès, Conca de Barberà,...
 - Destí exterior: França, Alemanya, Suïssa i Bèlgica
- Conseqüències demogràfiques
 - Major natalitat zones immigrants –èxode de persones joves-
 - Major envelliment zones emigrants –persistència persones grans-
 - No càlcul moviments migratoris => Proliferació del [barraquisme](#)

Els canvis d'estructura laboral i social

- Augment població urbana => Canvis activitats professionals i formes de vida
 - Major pes desenvolupament industrial i serveis
 - Increment notable del perfil assalariat (85% població en zones industrials)
 - Major nivell vida => classe mitjana com nova burgesia urbana
 - Major estudis => Augment professions liberals, funcionaris, autònoms
- Disminució població rural
 - Menys pagesos que obrers camperols => 1r cop en la història
- Canvis en l'estructura social => obrers industrials Cat + burgesia urbana consolidada
 - 1950: 50%-21%-24%
 - 1975: 21%-38%-41%

La millora del nivell de vida

- Millora salaris + increment ocupació => Augment renda per càpita
 - Major capacitat consum béns i serveis (x2 entre 1960 i 1973)
 - Despeses alimentació. 55% a 38%
 - Majors despeses en habitatge, domèstiques i lleure

Procés d'urbanització i desequilibris socials

- 1960-1975. Ràpid creixement econòmic + transformacions socials i demogràfiques
 - Poca regulació i prevenció govern espanyol –magnitud migracions-
- Resultat. Dues “Espanyes”
 - Procés intens d’urbanització
 - Creació nous barris densament poblats
 - Consolidació desequilibris econòmics i nivell vida –entre regions-
 - Desigualtat habitatge, infraestructures i serveis públics
 - Abandonament interès zones rurals
 - Paralització econòmica
 - Major envelliment demogràfic

La modernització de la societat

- Transformacions socials + urbanització progressiva + millora nivell vida
 - Noves pautes socials i culturals – societat més oberta i plural-
- Noves característiques socials
 - Entrada societat de consum
 - Augment poder adquisitiu
 - Incorporació laboral dona
 - Persistència sexisme (immobilisme polític)
 - Automòbil (homes) i electrodomèstics (dones)
 - Procés de laïcització i secularització
 - Distanciament valors i model social arcaic Església
 - Necessitat Renovació església (favor democratització)
 - Evitar secularització
 - Accés a ensenyament bàsic a tothom
 - Incorporació majoritària dona i majors universitaris
 - 1970. Creació [Llei General d’Educació](#) (Millora educació)
 - Població escolaritzada –famílies obreres-
 - Reorganització sistema i augment Inversió
 - Disminució analfabetisme
 - Modificació de l’estructura familiar
 - Família extensiva rural => família nuclear
 - Causa. Forta influència mitjans, turisme Europa, ...
 - Canvis en el paper de la dona
 - Augment incorporació dona (món laboral i estudis)
 - Difusió idees feministes
 - Llibertat entre sexes + alliberar dona (mare i esposa)
 - Augment oposició franquista
 - Voluntat semblança a l’Europa Occidental (“[Spain is diferent](#)”)
 - Protagonistes. Persones lluny de la Guerra Civil.

Reformisme polític sense llibertats

El reformisme limitat dels tecnòcrates

- 1960. Forta influència [Carrero Blanco](#) dins el govern
 - [1967. Possessió del càrrec de vicepresident](#). Persona pròxima a [Franco](#).
- Intent obertura món => pocs canvis democràtics
 - Intent impuls reformes polítiques
 - Voluntat adaptar règim a les transformacions socials
 - Major entrada govern tecnòcrates
 - Personatges importants
 - [Carrero Blanco](#). Planificació successió monarquia
 - [Alberto Ullastres](#). Ministre de comerç
 - [Laureà López](#). Planificació Desenvolupament
 - [Manuel Fraga](#). Ministre informació i turisme
 - Principals objectius. Renovació política + promoció desenv econòmic
 - Modernització administració, legislació i institucions
 - Reformisme tímid => manteniment règim polític
 - Major benestar social => Oposició política
 - Transformació social i obertura a l'exterior

Les reformes institucionals i legislatives

- Reformes legislatives
 - Objectius
 - Modernització institucions
 - Evitar tensions socials
 - Canalitzar discrepàncies dins règim
 - 8 lleis importants –necessitat imminent canvi imatge repressió règim-
 - 1958. [Llei de convenis col·lectius](#) .
 - Pacte condicions laborals
 - Entrada treballadors no afiliats al règim
 - 1963. [Tribunal d'Ordre Públic](#) (TOP) Judici civil. Control repressió
 - 1966. [Llei de Premsa i Imprenta](#) (“**Llei Fraga**”). Tolerància censura
 - 1967. [Llei de llibertat religiosa](#). Igualtat religions
 - 1967. [Llei de representació familiar](#). “Terç familiar” dins Corts
 - Només persones afines al Movimiento i caps de família
 - 1967. [Llei de Bases de la Seguretat Social](#). Cob. social sanitària
 - Principal problema. Mal repartiment recursos
 - 1967. [Llei Orgànica Estat](#)

- Futur monarquia
- Separació cap d'estat i cap de govern
 - 1973. [Franco](#) (cap d'estat) i [C.Blanco](#) (cap govern)
- 1969. Concreció [Llei de Successió](#) => [Joan Carles](#) successor
 - Forta discrepància [Fet i JONS](#)

Tensions entre immobilitistes i oberturistes

- Implantació reformes => Augment discrepàncies internes Franquisme
 - Aturada de la [Llei de Bases de la Seguretat Social](#) –durant 3 anys-
 - No acceptació de les Lleis Sindicals
 - Censura de la [Llei de Premsa i Imprenta](#) per [Carrero Blanco](#) –massa tolerant-
- Principal problema. Immobilisme polític
 - 1969. [Escàndol Matesa](#) => Fraudat financer dins empresa tèxtil [Matesa](#)
 - Cas de corrupció en empresa de [l'Opus Dei](#) (govern tecnòcrata)
 - Crítica oberturistes. Paralització 3r pla de desenvolupament
 - Crítica immobilitistes. Crítica [Llei de Premsa i Imprenta](#) –massa tolerància-
 - Repercussió política. Expulsió membres govern oberturistes
 - Imposició [govern monocolor](#). Expulsió [Fraga](#) i [Solís](#)
 - [Carrero Blanco](#) (enduriment llei premsa + forta repressió)
 - Declaració [Estat Excepció](#) (1969-1970)
 - 1970. Enduriment repressió.
 - Creació nova llei sindical => ~~protestes obreres~~
 - Creació [Consell de guerra a Burgos](#)
 - Penes mort militants [ETA](#)

Crisi i renovació de l'Església

- 25 gener 1959. Celebració [Concili Vaticà II](#) => Petició Església d'allunyar-se Franquisme
 - Retirada suport incondicional des de 1939
- Compliment petició => Renovació jerarquia eclesiàstica
 - Cardenal [Vicent Enrique i Tarancón](#), nou cap Conferència Episcopal
 - Postura clara sobre democratització, reformisme i reconciliació
 - Suports a Catalunya. [Aureli Maria Escarré](#), abat de Montserrat
- Mesura condicionada per la crisi interna Església + arribada nous capellans joves
 - Problemes. Secularització, disminució vocacions, pèrdua influència vida social

La reorganització de l'antifranquisme

Els grups d'oposició política

- Anys 60. Recomposició de l'antifranquisme
 - Causes. Transf socials + recanvi generacional + pèrdua influència exili polític
 - Instrument. Descrèdit règim (denúncia condicions vida i manca llibertats)
 - Propostes. "reconciliació" entre bàndols de la Guerra Civil + lluita democràcia
 - Forta presència de l'esquerra –major participació mobilitzacions (zones industrials)-
 - Creació/retorn grups polítics antifranquistes
 - [Partido Comunista España](#) ([Santiago Carrillo](#) + [Dolores Ibárruri](#))
 - Forta presència moviments masses
 - Molta duresa repressió franquista
 - 1963. Condemna a mort de [Julián Grimau](#)
 - Sorgiment noves organitzacions socialistes i marxistes
 - [Frente de Liberación Popular](#) ([Julio Cerón](#))
 - [PCE-Marxista Leninista](#) –comunisme de [Mao](#)-
 - [Front Revolucionari Antifeixista Patriota](#) (FRAP)
 - [Partido Socialista Obrero Español](#) (PSOE)
 - Menys presència en els moviments socials
 - Enfrontament direcció exili vs militància interior
 - 1972. [Congrés de Suresnes](#) => [Felipe González](#), líder.
 - Altres moviments d'oposició
 - Dissidents règim. [Dionisio Ridruejo](#), [Joaquín Ruiz-Giménez](#)
 - +1962. Aparició oposició moderada –monàrquics, democristians,...-
 - [Congrés del Moviment Europeu](#) => Denúncia internacional

El nacionalisme basc i la creació d'ETA

- Predomini PNB al País Basc => Referent i inspiració del govern autonòmic basc (exili)
 - 1959. Sector PNB => "[Euskadi ta Askatasuna](#)" (ETA) –revolució nacionalista-
 - Sector socialista i revolucionari. Combat polític i social
 - Sector radical. Foment lluita armada
 - +1968. Múltiples atemptats <-> Declaració Estat de Guerra
 - +1970. Celebració del [Consell de Burgos](#) –consell guerra-
 - Petició 6 penes mort militants [ETA](#)
 - Fortes mobilitzacions a Espanya
 - Resultat. Pena commutada
 - Forta lluita contra estat
 - 44 morts (24 civils +20 policies)
 - 500 membres [ETA](#) empresonats

El nou moviment obrer

- +1960. Protesta treballadors com principal símptoma oposició règim
- 1960-1975. Augment conflictes laborals
 - Zones tradició obrera. Astúries, Catalunya, Guipúscoa i Biscaia
 - Noves ciutats industrials. Madrid, Ferrol, València, Sevilla, Vigo, Pamplona,...
- Demanda reivindicacions laborals + llibertats polítiques <-> Repressió estatal ([grisos](#))
- Nous sectors d'oposició
 - [Infiltracions dins la Organització Sindical Espanyola \(OSE\)](#)
 - Sindicalisme extraoficial: [Comissions Obreres](#) (CCOO)
 - Lluita laboral => Millors condicions treball + sous
 - Lluita política => Adquisició drets civils + llibertats sindicals
 - Instrument. Ús vagues + ocupacions + infiltracions [CNS](#) –democràcia-
 - 1966. Victòria [CCOO](#) eleccions sindicals => Il·legalització i repressió
 - Condemnes seves 10 membres [CCOO](#) –[procés 1001](#)-
 - 20 (6) anys presó [Marcelino Camacho](#), fundador [CCOO](#)
 - 1967. Separació d'un sector de [CCOO](#) ([Joventuts Obreres Cristianes](#))
 - Creació [Unió Sindical Obrera](#) (USO)
 - Tradicionals sectors d'oposició
 - [CNT](#). Desaparició pràctica // [UGT](#). Activitat clandestina minoritària

Protestes estudiantils i ciutadanes

- Incorporació joves nascuts després de la Guerra Civil
 - Forta influència canvis socials i culturals –anys 60-
- Aparició moviment estudiantil => Lluita contra [Sindicato Español Universitario](#) (SEU)
 - +1966.: [Sindicat Democràtic d'Estudiants Universitaris de Barcelona](#) (SDEUB)
 - Declaració principis i estatus sindicat (["Caputxinada"](#))
 - Fortes repressions.
 - Sancions estudiants + expulsió professors + tancament centres
 - +1968. Major radicalització universitària –influència ["maig francès"](#)
- Sorgiment nous moviments socials a favor llibertat i democràcia
 - [Justícia i Pau](#) –entitat cristiana en defensa drets humans
 - Organitzacions veïnals => Millora condicions vida ([Barraguisme](#))
 - Desvinculació església i exèrcit

Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia

- +1960. Reivindicació massiva de l'ús públic i cultural del català
 - Major implicació ciutadana + creació organismes coordinació.

- Reivindicació aspecte cultural
 - Augment ús català en l'àmbit públic –tolerància règim-
 - Revistes en català. [Serra d'Or](#), [Cavall Fort](#)
 - Entitats culturals. [Òmnium Cultural](#)
 - Projectes culturals. [Enciclopèdia catalana](#)
 - Editorials. [Edicions 62](#)
 - Discogràfiques. [Editorial General i Societat Anònima](#) (EDIGSA)
 - Música .[Nova cançó](#) ([Lluís Llach](#), [J.M. Serrat](#), [Raimon](#), [Mª Mar Bonet](#))
 - Campanyes culturals reivindicatives
 - Renovació pedagògica
- 1968-1973. Reivindicació aspecte laboral (Barcelona)
 - Suma d'un 33% tota conflictivitat obrera a Espanya
 - Múltiples vagues –metall, tèxtil, banca, sanitat, construcció, educació,...-
 - Juliol 1974. Vaga general d'abast comarcal al Baix Llobregat
- Reivindicació aspecte polític
 - Mobilitzacions uni. Demanda uni democràtica, autònoma, científica i catalana
 - Març 1975. [Manifest de Bellaterra](#)
 - Moviment veïnal
 - Denúncia dèficits serveis públics + complicitat governs (construcció)
 - Món agrari
 - 1974. Creació de la "[Unió de Pagesos](#)" –agricultors i ramaders-
 - Món polític –[demanda Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia](#)-
 - [Partit Socialista Unificat de Catalunya](#) (PSUC)
 - [Front Obrer de Catalunya](#) (FOC)
 - [Moviment Socialista de Catalunya](#) (MSC)
 - [Unió Democràtica de Catalunya](#) (UDC)
 - [Front Nacional de Catalunya](#) (FNC)
 - [Esquerra Republicana de Catalunya](#) (ERC)
 - [Convergència Democràtica de Catalunya](#) (CDC)

L'agonia de la dictadura

- Inici dels anys 70. Franquisme desgastat i impopular
 - Conflictivitat social + tensions dins règim + demandes àmplies democràcia
- Incorporació nous problemes
 - 1973. [Crisi econòmica del petroli](#) + [conflicte internacional Sàhara](#) (colònia)

Els darrers governs franquistes

- Tensions internes entre immobilistes i oberturistes
 - Victòria immobilisme
 - Paralització “Proyecto de [Ley de Asociaciones Políticas](#)”
 - Manipulació de la [Ley Sindical](#)
 - Enduriment censura de la [Ley de Prensa](#)
- Crisi política del règim
 - Juny 1973. Nomenament de [Carrero Blanco](#) com a cap de govern
 - 20 desembre. Mort [Carrero Blanco](#) (ETA)
 - Important fractura política
 - Immobilisme=> continuïtat règim per repressió
 - Oberturistes => Canvi a través [Mov. Nacional](#)
 - [“Búnquer”](#) => Cop d'estat – altre militar-
 - Gener 1974. Formació nou govern ([Arias Navarro](#))
 - Voluntat unió. Projecte d'obertura moderada
 - Discurs a les [Corts](#). [“Espiritu del 12 de Febrero”](#)
 - Forta pressió ultradreta + [Franco](#)
 - Aposta immobilisme => Retirada ministres oberturistes

L'increment de la mobilització popular

- +1973.Crisi política => Expansió moviments antifranquistes
 - Creació plataformes polítiques
 - Objectiu. Govern provisional => democràcia => amnistia total => eleccions
 - 1971. [Asamblea de Catalunya](#)
 - 1974. [Junta Democràtica d'Espanya](#) –motivació [PCE](#) + [CCOO](#) + esquerra
 - 1975. [Plataforma de Convergència Democràtica](#) –[PSOE](#) + [UGT](#)+ [PNB](#)-
- Noves agrupacions terroristes
 - Grups destacats
 - [Grups de Resistència Antifeixista Primer d'Octubre \(GRAPO\)](#)
 - [Front Revolucionari Antifeixista Patriota \(FRAP\)](#)
 - [Euskadi Ta Askatasuna \(ETA\)](#)
 - [Movimiento Ibérico de Liberación \(MIL\)](#)
 - Forta repressió
 - 1974. Execució [Salvador Puig i Antich \(Garrot Vil\)](#)
 - 1975. Declaració Estat d'Excepció
 - Setembre. Execució membres [GRAPO](#) i [FRAP](#)

El conflicte del Sàhara i la mort del dictador

- Inici procés descolonització a França (Marroc) => Influència a Espanya
 - 1956. Pacte França + [Hassan II](#), rei Marroc => Independència zona francesa
 - No notificació a Espanya => No capacitat de reacció
 - Independència protectorat espanyol
 - 1957. Inici conflictes armats zones africanes vs Espanya
 - 1957. Cessió del territori [d'Ifni](#) al Marroc
 - 1968. Concessió d'independència a [Guinea Equatorial](#)
 - Únic reducte. [Sàhara](#)
 - Acceptació celebració referèndum autodeterminació –proposta [ONU](#)-
 - Forta influència de [Front Polisario](#), formació independentista
 - 1975. Greu malaltia de [Franco](#)
 - Exigència independència [Sàhara](#) per part del Marroc
 - Interès econòmic en fòsfats i pesca-
 - Celebració de la "[Marxa Verda](#)" => Invasió pacífica del [Sàhara](#)
 - Forta pressió (conflicte armat Marroc + malaltia [Franco](#))
 - 14 novembre 1975. Signatura de "[l'acord tripartit de Madrid](#)"
 - Lliurament [Sàhara](#) a Marroc i [Mauritània](#)
- Política per buscar suport relacions internacionals
 - 1962. Demanda Espanya per entrar [CEE](#). Refús
 - 1970. Acord preferencial
 - Demanda descolonització Àfrica
 - [Marroc](#)
 - [Guinea Equatorial](#)
 - [Sàhara Occidental](#)

La mort de Franco: la fi de la dictadura

- 20 novembre 1975. Mort [Francisco Franco](#)
 - Voluntat Franco "[Espanya atada y bien atada](#)"
 - Mort Franco => Espanya en crisi profunda
 - Dictadura => [Arias Navarro](#) (immobilisme)
 - Democràcia => [Adolfo Suárez](#) (oberturista)
 - Sensacions populars. Impossibilitat franquisme sense [Franco](#)

